

Esse detrei ori in septemana: Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a, candu o oala intréga, candu numál diumetate, adeca dupa momentulu impregiurariloru.

Pretila de prenumeratiune:

<i>pentru Austria:</i>	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
diumetatu de anu	4 " "
patrariu " " " " " "	2 " "
<i>pentru Romani'a si strainetate:</i>	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
diumetate de anu	8 " "
patrariu " " " " " "	4 " "

ALBINA.

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespundinti a-i nostri, si d'adrepulu la Redactiune **Josefstadt, Langegasse Nr. 43**, unde suntu a se adresá si corespundintiele, ce pri-vescu Redactiunea, administratiunea sau speditur' a; cate vorfi nefrancate, nu se vor primi, éra cele anonime nu se vor publica.
Pentru anu...
teresu privatu — se responde casu...
linie repetitile se facu cu pretiu scadutu.
Pretilu timbrului cate 30 cr. pent. una data, se antecipa.

Essemplarie complete mai avemu inca de la inceputulu acestui semestru.

Viena 30 iuliu/11 augustu 1868.

Natiunalitatea este devis'a fie carui poporu, se spune si se recunósce a-priatu in tóte tierile liberali, pre unele locuri se ié dreptu base la formarea de state éra pre aiurea; servese dreptu puntu de manecare institutiuniloru alu caror'a scopu este progresulu in cultura.

Candu a felu toti vecinii nostri juru imprejuru vorbescu de natiunalitate, ar trebui se fie fóite batutu la capu acelu individu care ar crede cá popórale Austriei singure au remasu isolate si cá numai aici amorulu de natiunalitate nu misca a lungulu si a latulu tóte natiunile acestei monarchii poliglóte. Din contra tocm'a, spiretulu de natiunalitate nicairi se agita asié tare casí la noi, si este caus'a pre naturala cáci natiunile mai mari nicairi nu facu natiuniloru mai nici atate nedreptati sentíte cate se petrecu in tierile nóstre.

Si in mani'a acestei agitaciuni, séu mai bine dicendu: tocm'a din caus'a acestei agitaciuni, nicairi mai multu de catu la noi fiantiele oficiale se ferescu d'a pronuncia cuventulu „natiunalitate“, éra natiunile egemonisatórie si-ascundu tendintiele lor sub firmele de „dreptu istoricu“, „legalitate“ etc.

Astfelu vedemu cá s'a introdusu si in politica acelu jocu generalminte cunoscutu: de a „máti'a órba.“ Fratii nostri unguri se léga la ochi ca se nu véda pretensiunile natiunalitatiloru, si ni replica cu dreptulu istoricu. Noi cari nu vremu se ne jocámu si prin urmare nu ne legámu la ochi, ii vedemu pre bine cá lor li este numai de egemoni'a magiara éra dreptulu istoricu lu calca in picióre.

Au n'are Banatulu dreptulu seu istoricu, au n'are Transilvani'a dreptulu seu istoricu seculare la autonomi'a sa, si cum se facu de ungurii — preotii dreptului istoricu — desconsiderara si calcara aceste drepturi istorice? pentru cá, vedi bine, asié veniá la socotéla magiarismului, care numai asié póte se inghita tierile vecine daca calca dreptulu lor istoricu, si pentru o draga inghititura li se pareá scusabila calcarea drepturiloru.

Inca multe alte institutiuni si-a creatu magiarismulu in timpulu mai nou, tóte contrarie spiretului drepturiloru istorice, dar eficaci pentru apesarea popóraloru nemagiare, -inse pen'á diaristului nu se póte estinde pre departe cáci libertatea constitutiunala in tier'a nóstra e cam ipocondrica in catu din tientiariu face armasariu, din o declaratiune de loialitate catra Tronu si respectu catra legi se face procesu criminalu in Muresiu-Osiorheiu.

Pe scurtu dara vom spune cá am dorí ca tóte popórale se-si deslege ochii, se lapede masc'a si se marturisésca in sinceritate cá: „natiunalitatea li este totulu“. Candu nu va mai esiste neci masc'a, neci mintiun'a, va perf' si amagirea, atunci ne vom poté intielege, pana atunci numai se inmultiescu incurcaturele.

Si-espresera ungurii dorinti'a ca in regimintele unguresci se fie oficiu din Ungari'a. Acést'a M. Sa li-o dede demandandu ministrului de resbelu (precum publica diurnalulu oficiale de ieri) ca „in regimintele ce se intregescu din Ungari'a, se fie oficiu de acolo.“ Nu érá

mai bine ca ungurii in locu de „tiéra,“ se vorbésca de „natiune,“ si se céra ca oficiu se fie de natiunea regimentului? nu érá acést'a mai corespunditoriu pentru instructiunea ostasiloru, cá cine mai bine de catu romanulu póte se invetie pe romanu? de ce se se estinda pruritul d'a magiarisá chiar pre cont'a instructiunei militare? Monarculu nu potú fi indiferinte la calificatiunea militiei, si de aceea despuse pre intieptiesce la capetulu demandatiunei: „Reamintescu ordinatiunile de mai nainte cá la impartirea oficiiloru, trebue a fi cu desclinita privire ca se cunósca limb'a carea predomnesce in regiminte.“

Unu resunetu la adunanti'a puscasiloru.

(v) Am petrecutu cu atentiune si interesu viu declamatiunile puscasiloru in Viena. Nu potú se me miru destulu de cutezarea lor atatu logica catu si politica. Se-mi fia iertatu a luá in analiza critica tesile si sentintiele in cari se concentrau si culminau respicatiunile lor.

Pre candu pe d'o parte oratorii nemtiloru austriaci radicara pana la ceriu institutiunile liberali, libertatile publice, garantiile progresului si ale civilizatiunei din Austri'a, totu atunci pe d'alta parte pretinsera si apostrofara cu totu adinsulu cá — in Germani'a asié cum e acum dupa Sadova — *nu este bine*; nu este libertate dupa voi'a popóraloru, ci dupa comand'a despotiloru; cá — asié nu póte se remana; si cá — este neaperratu de lipsa ca nemtii din Austri'a cu tierile lor se se tiena de Germani'a, se se reimpreune cu Germani'a, cáci sunt trupu din trupulu Germaniei si sufletu din sufletulu natiunei nemtiesci. Cu unu cuventu, prochiamara *unitatea germana natiunale* ca necesitate absoluta — cu atata seriozitate, in catu si fratii de cruce ai lor, magiarii nostri, se spariara si-si radicara in contra graiulu protestatoriu. (Vedi in „Pesti Napló,“ „Hazánk“ etc.)

Ei bine, ce este acéi urmarea, logic'a si moral'a?

De securu nu este, nu póte fi alt'a, de catu cá — *impreunarea, unitatea natiunale trebue facuta si sustienuta* cu veri ce pretiu, adeca — *macar fora privintia la monarchia si dinastia, la legi, constitutiune si la poporale cele lalte.*

Dupa logic'a si moral'a nóstra, firesce logic'a si moral'a unoru ómeni de rondu, a unui poporu simplu, naturale, daca in Austri'a este libertate, si intr'en s'a progresulu civilu si morale este ascuratu, éra in Germani'a — nu este bine, precum afirma nemtii, dorinti'a popóraloru Austriei nu póte fi alt'a de catu *a se tiené cu mani cu picióre de Austri'a.*

A pretinde si a proclamá in astfelu de casu impreunare, unitate cu Germani'a — ni se pare si *absurdu si perfidu.* Dar la nemtii nostri cei invetiati si rafinati, cei dedati a naintá in fruntea culturei si civilizatiunei, — este cú totulu altmintrelea. Ei defaima si condémna starea politica in Germani'a, lauda si marescu pre a lor de a casa, si — tindu din tóte poterile, cu tóte medilócele, a paresé acést'a si a intrá in aceea!

Si care este caus'a acestei curióse aparitiuni? — Este, precum o spunu ei pre facia si fora shéla: a) *pentru a-si salvá natiunalitatea amenintata de popórale negermane, a nume de cele slave din Austri'a;* b) *pentru a completá si intarí natiunea germana mare, un'a si nedesbinabila, ca acést'a se-si póta ajunge mai curendu si mai lesne scopurile destinatiunei sale.*

Va se dica: invetiati, luminatii, stimatii si cautatii barbati ai nemtiloru o spunu in mediloculu Vienei, in faci'a autoritatiloru publice cá — salvarea natiunalitatei lor, pre care ei o credu amenintata, impreunarea partiloru lor cu trupin'a din Germani'a, — li este *legea si aspiratiunea suprema*; si — nu citiramu inca, ma neci nu asceptá nimenea se citésca séu se auda, cá — li s'ar intentá pentru acést'a procesu criminalu! (Pre candu fruntea inteligintiei romane din Ardealu este trasa in judecata pentru prochiamarea alipirei natiunei romane de Austri'a! Ce ironia amara !!! Red.)

Nu voiu amblá se cercetezu, pana in catu are vr'unu temeiu séu intielesu pretins'a amenintare a natiunalitatei germane in Austri'a, unde nemtii din colo de Laita sunt domni stepanitori ai situatiunei, ai celoru lalte popóra, facendu-si legi si dandu-si garantie de totu felulu dupa draga voi'a lor, si unde ei din cóce de Laita dupa pactulu si arangiamentulu celu fecera cu magiarii, prin acesti'a facu legi si stepanescu asemenea absolutminte; intrebu numai: *stá logic'a, stá moral'a lor?* — Séu dóra — ea stá numai pentru ei??

Aici nu potú se nu amintescu cateva pucine, de asemene natura si despre domni stepanitori din cóce de Laita, adeca despre magiarii. Si corifeii lor, d. e. *Perczel, Klapka* — si insusi *Andrássy* nu néga, dar in faci'a faptelor positive neci nu potú negá, cá pana la impacatiunea cu nemtii, adeca pana nu li se dede Ungari'a si Transilvani'a, si Croat'a cu tóte popórale pre man'a lor, ceea ce ei numescu cá — li s'a restituitu constitutiunea, (frumósa constitutiune acést'a domnire absoluta a minoritatei asupra maioritatei! Red.) — pana atunci ei erau gát'a a se impreuná, a conspirá cu veri-cine contra Austriei, a o combate si stricá pre acést'a pretotindenea, prin tóte medilócele, ba — cum se sprimá de curendu *Ivánka Imre* in cas'a reprezentantiloru, a *combate si a respinge chiar si cele bune, provenitórie de la Austri'a (!)*, si cá — numai de la impacatiune si prin impacatiune se tienu obligati a o respectá si a-perá. Deci ii intrebu si pre ei: *stá logic'a, stá moral'a lor?* Séu dóra — ea stá numai pentru ei??

Fia; nu ni pasa. Domni stepanitori tóte le potú confiscá si monopolisá pentru sine, numai un'a nu: *adeverulu*; acést'a si-face locu, resuffa, esie la lumina, si in cele din urma totu elu invinge. Deci numai ca din privintia catra adeveru semi fia iertatu a pune in comparatiune logic'a, moral'a, loialitatea, patriotismulu

nostru, alu romanilor din Austro-Ungaria, cu conduit'a domniloru stepanitori ai nostri nemti si magiarii.

Séu e bine in Austro-Ungaria asié cum e, séu nu e bine. Cu alte cuvinte si mai chiare: séu se afla in acestu statu, in acést'a monarchia, conditiunile de progresu, de prosperitate morale si materiale a popóraloru, séu ba.

Nemtii dicu cá — *e bine, cá avemu tóte garantiile*, si ei provóca la constitutiunea, la legile lor fundamentali, de cari noi romanii n'avemu neci unu fólosu, fiindu ele tóte facute si manipulate de ei si pentru ei: totusi totu ei, nemtii, striga — d. e. prin gur'a lui Kuranda — cá sunt in periclu d'a se prepadí, daca nu vor fi primiti in bratiile, sub scutulu Germaniei! — Noi pretindemu „in faci'a lunei si demustrámu prin fapte invederate, cá in Austro-Magiaria n'avemu de felu legi si garantie pentru esistinti'a, desvoltarea, prosperitatea nóstra ca romani si ca cetatiani, si totusi noi — ce ceremu si aspirámu? Dóra spargerea acestui statú? surparea tronului? Impreunarea, unirea cu care-va statu vecinu, omogenu?? — Nici de catu. *Noi sustienemu si demustrámu posibilitatea si necesitatea de legi si garantie de o potrivá si pentru noi*, si — ceremu, pretindemu atari intru interesulu comunu, alu tuturor'a, *si anume alu consolidatiunei si unitatei monarchiei si alu intaririi si gloriei Tronului.*

Nemtii spunu pre facia, cá — desi prevediuti cu drepturi si libertati, *nu se potú sentí multumiti si odihniti in Austria*, ci dorescu impreunarea cu Germani'a — séu ca se-si scutéscá natiunalitatea intr' ens'a, séu ca prin poterile eise-si asecuru domnirea in Austri'a; magiarii au doveditu dieci, ba sute de ani in fakta, cá — nu vor se scia de Austri'a si de dinasti'a Austriei, de catu sub conditiunea, ca Austri'a si dinasti'a se li concéda si garanteze stepanirea absoluta preste popórale din tierile corónei unguresci. Astea sunt necontestabile.

Va se dica: patriotismulu, constitutiunalismulu, loialitatea lor sunt effusulu curatu alu egoismului lor, fiindu tóte conditiunate de — *domnirea lor preste altii*; ie-le acést'a domnire, si ei ti-o spunu pre facia, cá nu li mai pasa nici de vr'unu patriotismu, nici constitutiunalismu, nici cá mai vreu se scia de vr'o loialitate in faci'a tronului.

Noi, de secle totu apesati si despotiade tóte drepturile politice si de tóte fólosele vietiei natiunale, am fostu si am remasu pururea intre tóte impregiurarile credintiosi tronului si n'am conspiratu nici candu in contra patriei, si totu ce ceremu si la ce aspirámu, nu ceremu numai pentru noi, ci pentru tóte popórale de o potrivá, si — nu punemu ca conditiune a patriotismului si loialitatei nóstre, ci ca necesitate pentru esistinti'a si prosperitatea patriei comune si tronului comunu, intru interesulu nostru alu tuturor'a. Si ori-ce institutiune séu mesura buna si comunu folositoria am primitu si primimu bucurosu si cu multiamita

de la veri-care regimu si partita; si' nu-
mai intr'o privintia denegamu spriginulu
si conlucrarea nostra fia-carui regimu,
intr'atat'a adeca, in catu se lucra pentru
impedecarea recunoscerii si desvoltari-
nei nostr' pentru apesarea nostra, nimicirea
nostra nationale. Dar si candu denegamu
in astfelu de casuri spriginulu si conlu-
crarea nostra, n'o facemu acest'a amenin-
tiandu si periclitandu tronulu si patri'a,
conspirandu in contra-le cu dusimani
loru.

Deci — care este patriotismulu, con-
stitutionalismulu adeveratu? Alu nostru,
seu alu nemtiloru si magiariloru? Care
este loialitate onesta, morale, genuina?
A nostra, seu a nemtiloru si magiariloru?

Punemu aceste intrebari, si in cea
mai liniscita consciintia apelamu la tri-
bunalulu, la judecat'a spiretului moralu,
spiretului de dreptate alu poporaloru
culte din Europa.

Intr' aceea — eu celu pucinu din
parte-mi sum deplinu convinsu, ca nici
corifeii magiariloru nostri in Buda-Pesta,
nici oratorii puscasiloru nemti din Viena
nu ni vor recomand'a se li urmamu imi-
tandu-le morala, patriotismulu, conduit'a
politica. —

Buda in augustu 1868.

De la diet'a Ungariei.

(*) Siedint'a din 8 augustu a casei
representantiloru.

Presiedinte e Gajzágó, notariu Bujano-
vics, din partea guvernului sunt de fatia mini-
striei Juliu Andrassy, Baltasaru Horváth, Bela
Wenckheim, Stefanu Gorové, Iosefu Eötvös.

Se ceti si se autentica protocolulu sie-
dintiei trecute.

Sigismundu Hrabowsky in scrisu areta
plangerea ca spesele de investigatiune contra
alegerii lui s'au aruncatu a supr'a partitei sale,
si nu a supr'a partitei contrarie carea a cerutu
investigatiunea. (Plangerea se trimite comi-
siunei bugetarie).

Ioane Besze face o propunere de reso-
lutiune. Densulu a spusu a dese ori ca oficio-
latele provisorie au despoiatu Strigonulu de
61,000 fl. in chartii de statu, a cerutu satisfacere
si die'a nu i-a datu, deci aced' aterne unu
proieptu de resolutiune. (Se va tipari, se va
imparti, apoi se va pune la ordinea dilei.)

P. Daniel in numele mai multoru ne-
gotiatori dintre alegatorii sei, cere o lege pen-
tru tulbaritu (colportatori, Hausierer, házalás.)
Se trimite comisiunei pentru petitiuni.

C. Antalfy intr'eba de ministrulu ju-
stitieii ca de ce s'a mutatu scaunulu urbarialu
la Odorheiu.

Ministrulu Horváth raspunde ca nu-lu
pote muta érasu, pana nu se va convinge ca
altu éutare locu ar poté fi mai corespon-
dientiu.

C. Stoll aterne unu proieptu intru in-
teresulu baiasiloru din Bai'a-Mare. (Se va ti-
pari, impartii, si pune la ordinea dilei.)

Fr. Deák areta observatiunea deputa-
tiunei croate ca Croatia a anticipatu unele
spese, asidere si la recrutatiune a anticipatu
1000 de barbati. Scie ca acum nu se poté des-
bate despre acest'a, dar doresee se se treca in
protocolu.

Se cetesce raportulu comisiunei buge-
tarie. Salariile pentru augustu le primescu
„parintii patriei“ (deputatii) acum'a, éra cele
pentru septembrie le vor capeta acusi atunci.

La ordinea dilei este votarea definitiva a
proiepteloru de lege pentru apesarea tierii,
pentru honvidi, pentru rescolarea glóteloru,
pentru votarea recrutiloru.

Se intielege cumca tote s'au votatu cu
mare majoritate. Noi damu aci socota numai
despre voturile romaniloru, lasandu publicidii
cetitoriu a judeca in catu dd. deputati romani
s'au conformatu declaratiunei colective facute
in numele deputatiloru nemagiari.

Au absentatu: I. Balomiri, S. Balomiri,
A. Bohatielu, I. Hodosiu, I. Macelariu, A.
Maniu, And. Mocioni, Ant. Mocioni, G. Mo-
cioni, Al. Mocioni, I. Moldovanu, Matei Popu,

Sim. Popp, I. Popoviciu-Desseanu, S. Popo-
viciu, A. Tineu, A. Vladu.

N'au votatu: V. Babesiu, S. Borlea, An.
Medanu, A. Romanu, F. Varga.

Au votatu proiecteloru: I. Misiciu,
G. Orosu.

Au votatu pentru proiepte (adeca au de-
mintitu solidaritatea deputatiloru nationali) ur-
matorii dd: G. Ivacicovici, G. Ioanovici, P.
Mihali, S. Popp, Ioane Puscariu, Ioane Tul-
basiu.

Protocolulu acestei siedintie s'a auten-
ticatu delocu si s'a trimisu casei magnatiloru.

Presiedintele dechiera ca in septemana
venitória va mai fi o siedintia, apoi va intrá o
vacantia pana la 16 septembrie.

Pesta 10 aug. n. 1868.

(n) Magiariloru stepanitoriloru nostri li
place a striga in gur'a mare ca ei sunt de la
providentia alesi a transplant'a cultur'a occi-
dentului intre popórale barbare din orientu.
Éca ee icóna ni infatisiedia „Pester Journal“
in numerulu de dominea despre cultur'a acelo-
ra, ce vreu de cultiveze pre altii:

„In Ungari'a libera.

St. Pater peccavi! Bunulu „Pesti Napló“
avuse dreptu candu dise, ca in Ungari'a nu
sunt de lipsa foile nemtiesci, si noi n'am a-
vutu dreptu a-i combate asertiunea acest'a. Nu
e bine a se areta in aintea feresteloru mai cu
séma atunci candu se intempla in lantru asiá
lucru, de cari li-e rusine se fie cunoscute.
In adeveru in Ungari'a foile nemtiesci nu sunt
de lipsa caici de ce se scie tierile esterne ca
la noi si adi domnesce sistem'a baterii (pe-
dés'a corporala) in estensiunea cea mai in-
spaimentatória, ca volnicia si brutalitatea au
locu la tribunale, ca libertatea si legea sunt
numai utopia, mai multu daca se intrebuintia
de materia pentru alocutiuni in dieta, fora de
nici unu efectu practic.

E adeveru ca la noi ómenii potu vorbi;
tota partia sbiara ca numai ea se lupta pen-
tru libertatea adeverata a tierii, ca numai prin
program'a ei se poté mediloci fericierea tierii;
cu de acestea si-implu gurile si vorbescu de
bunastarea poporului, de libertate, si striga
colegiloru sei „éljen“. Acest'a e o comedia
forte placuta si delectéza multu urechile con-
stitutionale; inse de odata resuna printre vor-
birile acestea bine intocmite unu tipetu. Ce e
ast'a? Nu e nimica, s'a *torturatu unu omu* in
satulu acel'a seu acel'a.

E infioratoriu ce se intempla in Ungari'a
libera; faptele brutale, cari le comitu aceia ce
se numescu sierbii dreptatii, sunt incredibile;
acusi se aude ca haiducii au spendiuratu de
peru o sierbitóre pe carea o suspitiunau d'a fi
furatu nesce linguri; acusi se n'templa de ca-
peta palmi *coram publico* de la domnu ju-
de cercualu, cate unu cetatienu onestu pentru
ca n'a respunsu, sub cercetare, la placu; mai
bate pe mórte si d. juratu pe veri unu ser-
manu. Cate o fóia apoi, carea nu traesce din
premarirea exoffo a starii de fatia — de inregis-
tréza simplu asiá unu faptu, nisce cetatienu o-
nesti clatina cu capulu si cu atat'a e totu lu-
cerulu gat'a. S'a comisu unu faptu in fatia sóre-
lui, catu ar trebui ómenimea se rosiesca; sub
pretestulu legii si dreptatii s'a injuratu, muti-
latu, ucisu unu cetatienu alu unu statu liberu,
éca stang'a si stang'a estrema se disputa de-
spre pretiulu sarii si altele, fora d'a face vor-
ba de violarea dreptatii, libertatii si uma-
nitatii.

Tóta lumea osendesce incusitiunea si in-
strumintele sale de tortura, si astadi se imple
spiritulu ómenescu de spaima la cugetulu tor-
tureloru din evulu mediu si stórcé filantropu-
lui lacrimi din ochi carele vede cu dorere pa-
na unde se poté dejosi bestialitatea ómenesca.

De ce inse se compatimim noi erorile
seclorlu trecute, candu noi asiá de aprópe le
avemu: cáci a punc degetu preste degetu cu
o legatura a le stringe pana se ésa sangele, a-
poi a veri (bagi) acutie pre sub unghie si in-
ca a mai pune si éca aprinsa — inca nu poté
fiu totulu de condemnatu. La noi asiá-dara mai
esiste frimós'a institutiune a torturei si va e-
siste pana ce va fi judele cercualu Pasia in
districtulu seu, cáci cerulu e pre sus éra
diet'a de departe.

Procedur'a investigatiunei inca e forte
comoda, candu e incusitulul culcatu pe dere-
siu (scaunulu pentru pedés'a corporala) si
János si Pista batu fora indurare. Unu omu
cu unu siedintu regulatu construitu spune la

lovitur'a a 26, ca a furatu, a ucisu, si la 27
chiar ca a crucificatu pe Cristosu — daci i
eere acésta marturisire. Nu ne indoimu ca pro-
cedur'a acest'a naintéza forte justitia, inse ne
indoimu ca s'ar poté aplicá in o tíera, carea
se falesce ca e libera.

Unu omu a-i frange cóstele, a-lu totu
taia cu cutitulul si apoi a-lu arunca in tina, ca
se-i faca muscele idea despre justitia consti-
tutionala pentru ca s'a portatu casti castulu
Josifu fatia cu o nóua sotia de alui Putifaru,
e intre tóte imprejurarile pre multu.

De aici lesne se vede, ca unu casu con-
cretu ni sierbesce de basa imputatiunii ace-
steia; acestu casu e istoria infricosia din
Falkos in cottulu Zemplinu; inse forte s'ar
insielá celu ce ar crede ca noi numai de asta
una fapta spurcata vorbimu. De luni de dile
totu se stracura asemenea brutalitati in publicu
si forméza o ilustratiune tristaa starii nóstre li-
berale. Ce ajungu panegiricele supra consti-
tutiunii si bunastarii poporului, daci ultimului
cive a tierii se poté intempla de acestea? Ce
ni ajuta sistem'a reprezentativa, candu oficia-
lulu alesu, in cerculu aptivitatii sale mai nere-
spundiatoriu, prin desfrenari de acestea devine
o bestia?

Nu mai asiá s'ar poté delaturá pasialis-
mulu acest'a, de Par cercetá din timpu in timpu
o comisiune tribunala spre a controlá con-
duit'a Pasiloru nostri; ast'a e cu atatu mai ne-
cesaria cu catu densii posedu tóte medilócele
spre a falsificá adeverulu daci cestiunile ace-
stea s'ar deslegá pe calea ordinaria. Inse co-
misiunile acestea ar trebui nu numai se con-
troleze, ci se si pedesceca aspru si fora eru-
tiare, pentru ca abusarea poterii diregatoresci
e crim'a cea mai mare contra societatii, prin
care legea devine odiósa si si perde incre-
dere.

Americ'a carea inca e unu statu cam li-
beru, ar face unu judecatoriu ca acest'a pro-
cesu scurtu, poporulu insusi ar fi delocu la
mana si sub 24 de óre vatematoriulu dreptatii
ar si stá spendiuratu; la noi firesce asiá ceva
nu-e iertatu, inse de órace sustienemu princi-
piulu pedespii de mórte, o commiss. trib. nici
de cum n'ar lucrá reu de ar spendiurá unu e-
sempariu din soiulu oficialiloru acestora, ca
se siervésca de admonitiune celor'a lalti, si
n'ar fi la noi asiá ceva cu anevoia, unde si a-
siá mai sunt spendiuratori.

Intr'o tíera inse, unde se intempla ase-
mene lucruri, nu-e iertatu a avé foi, cari le
potu ceti si in tieri straine si de aceea are
„Pesti Napló“ dreptu, candu dice ca n'avemu
lipsa de foi germane. Se aruncamu unu velu
preste ranele nóstre si se asceptamu in linisce
fatalistica pana se vor vindéca de sine, seu
pana candu se perimu cu ele! —

Temisióra 9 aug. n.

± (Cestiunea paduriloru esarendate.
Introducerea „Steueramt“-ului si „Finanz-
amt“-ului in Temisióra.) Pre candu dnii
egemonisatori bucina in Europa ca Ungari'a
prosperéza, ca se desvolta liberalismulu, ega-
la indreptare, inflorirea tierii si fericierea po-
poraloru conlocuitorie, fie-mi permis a servi
on. publicu cu cateva esemple spre ilustrarea
celoru dise.

In dilele de curundu trecute cetiram in
„N. Tem. Ztg.“ unu respunsu de la dlu depu-
tatu Ioane Misiciu, in cele ce privesce cestiu-
nea paduriloru si canalului „Bega“, si ni se
spune ca este sperantia cumca se va nemici
contratulu respectivu s. a. Ei bine, dee Ddieu
se fie asié, noi scimu inse ca promisiunile
unguriloru devinu forte rare ori, seu neci
candu realitate.

Intre acestea inse noi stamu forte reu
in privintia materialului de arsu. Contractulu
afuristitu s'a incheiatu abid la 12 aprile a. c. si
acum in augustu, marturisescu sinceru ca nu
este neci unu articlu ce ar apesá traiulu victii
mai tare de cum lapésa scumpetea lemneloru.
Unu omu seracu poté cumperá carne
si legume pentru 20 de cr. ca se-i a-
junga la prandiu, dara pentru ca se-i a-
férba prandiulu nu i se ajungu lemne
de 20 de cruceri, (Marire tie dle ministre
Lónyay! céca nisce ovrei carora se dai in a-
renda si cele late paduri, si apoi éca ca ai
pusu tíera la cale! Red.) cu tóte ca padurea
este langa otarulu nostru si cu tóte ca Bog'a
aduce lemnele fara de plata de la codru. In
Temisióra unu stangenu de lemne este cu 3fl.
v. a. mai scumpu de cum éra nainte de inche-

iarea contratului, afara de asta o „tiepliga“
fatu (Holzspalte) in locu se aiba 36' are numa
30' asié-dara de la unu stangenu se fura a sié-
s'a parte! Se mai consideramu catra acestea
ca dnii de la potere, fiindu guvernamentali, nu
intrevinu — poté fi si din alte cause — pen-
tru usiorarea acestei sarcine, si cumca prin
urmare in precumpenire numai seracimea este
silita a le cumperá, atunci pre lesne se va con-
vinge fie-cine despre fericierea ce se gusta in
Ungaria.

Acestu reu ne consuma iu privintia ma-
teriala.

Se mai aretu unulu nou, care asemenea
este fetu dulce alu guvernului liberalu un-
gurescu.

Se scie catu au condemnatu ungurii
„Steueramt“-ulu si „Finanzamt“-ulu de sub
regimulu lui Bach. Dar cu tóte astea le in-
trodusera si ei in Temisióra; nu sciu daci le-
au introdusu de voia buna, de lipsa óri cum?
dar vedu ca pre langa tóte altele este si me-
dilocu eminentu pentru magiarisarea tierii;
precum serviá si lui Bach. Si o se li succéda
acest'a cu atat'a mai bine, cu catu si guver-
nulu din a sa parte este mai absolutistiu de
catu Bach in ce se tiene de ocuparea posturi-
loru s. a.

Sub Bach crá aplicatu in postu si cate
unu romanu din provinci'a cutare si daci am
fi avutu atunci mai muli inteligenti nesmintitu
ca ar fi fostu si diregatori mai multi, — dar
cum vedemu o turma de magiari (dintre ro-
mani numai unulu ca de pomenire) cum ti se
presenta pe pardoséla din Pesta, toti sunt tri-
misi in Temisióra ca diregatori la numitele ofi-
ciolate. Numerulu loru este mai mare de cum
erá sub Bach, salariile asidere sunt mai bu-
ne, deosebirea custa numai intr'atat'a ca atunci
ii platiá Austri'a cea larga si lata éra acum ii
platesce Ungari'a singura. Ast'a bagu de séma
va se dica usiorarea dariloru!

„Romanulu“ despre adunati'a puscasi- loru nemtiesci din Viena

serie, intro altele, si aceste siruri demue de
consideratu:

Pre curendu se bucura cei din Viena de
isband'a ce avura, uitandu ca ori-ce isbande
ce nu sunt intemeiate pe principie mari, nu
numai ca sunt trecatórie dar anca aducu rele
mari cu gramad'a si unele dupa altele. Póte
óre imperiulu Austriei se redevena in viitoriu
representantele unitatii germane?

E! De n'a sciutu se devina atunci candu
trecea de unulu din statele cele mai puterice;
de n'a sciutu seu n'a pututu se isbutésca acum
trei ani, candu luá iniciativ'a la intrunirea de
la Francofortu, cum óre va isbuti acum, candu
tóte puterile sale morale si materiale sunt slei-
te si Prusi'a a cimentatu unitatea Germaniei
in gloriósele si unicele biruintie in anatele
resbeleloru de la Königsgrätz si Sadowa!

Scimu ca guvernulu Austriei spéra a-si
ajunge scopulu, a reveni d'asupra apei prin li-
bertate, prin frumosulu drapelu alu constitu-
tionalismului ce-lu falfaiu in faoi'a Germani-
loru. Scimu c'acelu drapelu i-a atrasu acum a-
desiunea Germaniei din médiadi, la tirulu na-
tional. Dar scim c'acésta adesiune este mai
multu o protestare contra unoru acte pre ra-
pedi si putinu liberale ale Prusiei, de catu o
adesiune la politic'a Austriei. Si acest'a o
scimu, o poté sci ori cine, din cauza ca nu
póte fi libertate adeverata acolo unde Croatii,
Cechii si Romanii sunt persecutati in dreptu-
rile loru, in nationalitatea loru si chiar in lim-
ba loru! Se intre Austri'a, si se intre deplinu
p'adeverata cale a libertatii si a nationalitatii-
loru: se devina o monarchia federativa si a-
tunci, si numai atunci poté sperá.

Avemu detorintia a intrebá aci, pentru
ce, pentru simpl'a convocare in Bucuresci a
unei societati pentru regularea limbei, guver-
nulu austro-magiaru a mersu pana a persecutá
pe nisce ómeni invetiati si literatori, (i-a bat-
jocoritu diurnalele loru dar n'a fostu persecuti-
ne. Red.) candu dens'a convóca Germani'a intré-
ga la unu tirunationale si pretinde c'acésta con-
vocare este inocinte? Noi admitemu inse ase-
mene serbari inocinti, si d'aceea facemu si noi
apelu la tirulu national din Bucuresci a face
si densulu o asemenea inocinte serbare natio-
nale. Austri'a nu poté protestá cáci dens'a ni
a datu esemplulu si pe dens'a o imitam. Ino-
cintia pentru inocintia, pentru ce óre se nu
facemu si noi asemenea inocinte serbari natio-
nale! Nu vedemu cuventulu si d'aceea ascep-

tână ca comitatul tirului național din București, se ni deă această serbare.

Irlandia.

Miscamintele electorale s'au început. Noul parlament e așteptat cu multă nerăbdare, de orăce va fi primul pe o bază electorală mai largă, primită de parlamentul trecut în urma reformei. Cestiunile ce candidații de deputați le desbatu mai a dese ori, sunt cestiunile pentru ameliorarea sorții Irlandiei, și desclintit: dacă statul trebuie să se susțină și mai departe biserica episcopală (anglicană, protestantă) ca biserică de stat și în Irlanda catolică?

Acestu timpu de miscaminte lu folosi Bright, unu renumit barbatu de stat, făcendu o caletoria prin Irlanda. La Limexick s'a datu unu banchetu în onorea lui, la care ocaziune densulu tienu unu discursu prè interesant pentru datele statistice despre relațiunile bisericilor din Irlanda. Facemu se urmeze aci în extrasu:

Venindu la cestiunea bisericăsa gasimu că între miliónele de locuitori ai Irlandiei, protestantii numera cam 500,000 de suflete, era venitul clerului protestant e cam 600,000 livre de sterlingi (15 milióne de franci).

Dacă statul ar dotá clerulu pretotindene în asemene proporțiune, ar face spese de 36 milióne de sterlingi (900 milióne de franci). Nu esiste tíera în Europ'a, în carea se se întempe asié ceva.

Ce se atinge de strigarile ce le facu partesanii bisericăi anglicane pentru a sustiené această biserică ca biserică de stat, asemene strigari n'au alta importantia de catu celea de odinioára ale partinitorilor legii pentru cereale.

De altmíntre, misera religiune este aceea carea are lipsa d'a fi sustienuta de ajutoriulu statului.

Barbatiloru caror'a veti dá mandatulu, impuneti-le ca neci odata se nu-si parescă partia, neci macar pentru momentu. Fortarén'a tratatelorú nóstre s'a violatu; si dacă ni facemu unu nou tratatu, se nu remana mai multu numai pe chartia, se fic inspiratu de aceste dóue principie: din partea Angliei, dreptate; din partea Irlandiei, uitare si iertare.

Economia.

Racolta (secerisulu) în Europa.

Dupa ce aretaramu rezultatulu racoltei în Ungari'a si în tierile învecinate, insirám acú rapórtele despre racolta din cele lalte tieri ale Europei, si a nume

1. *Germania.* În Hessen rezultatulu racoltei gráului fórte frumosu, aintrecutu sperantiele, numai în partea spre Renu secar'a este abié de medilocu. Ordiulu a suferitu de secet'a din aprile, si de aceea calitatea lui presiesuri n'a corespunsu dorintieloru. Ovesulu are prospecte mai bune. Rapiti'a a fostu manósa, dar fiindu că s'a coptu de timpuriu, i lipsesce greutatea (pondulu) ce avea anu. Cartofele sunt fórte frumóse în catu, de nu li se va întemplá veri o vatemare, anulu acest'a va întrece pe toti. Pómele sunt asidere fórte frumóse în catu, pre langa Mainz, are unu pomu cate dóuaspredece propte ca se nu cada de incarcatu ce e. — Acestea se potu dice si despre cele lalte provincióre în vecinate de Hessen.

În Baden, de multi ani nu s'au coptu semenaturele asié de timpuriu ca estimpu. Gráunțiile poteau se fic mai desvoltate, dacă nu li-ar fi lipsitu plóia. De altmíntre rezultatulu racoltei atatu în cantitate catu si în calitate este imbucuratori. Pentru cartofe sunt sperantie bune. Tabaculu (racolta va fi cu fina lui augustu) si hemeiulu nu lasa nemica de doritu. Pómele sunt pretotindene fórte frumóse, dar si bine cercate că au venitu negociatori cari imbia cate doi florini pentru unu centenariu de prune, cu scopu d'a le trimite în Europa de medianópte si catra America.

În Vírtemberga, sunt pareri diferite despre rezultatulu racoltei, dar la tóta întemplarea este mai bunisioru de catu de medilocu. Granele de tóma si cartofele dau promisiuni frumóse, hemeiulu e tocm'a bunisioru, dar pómele sunt într'o stare mai slaba.

În Bavaria, tóte tienuturile lu numescu anulu acest'a unu anu binecúventatu. Pómele sunt frumóse, hemeiulu e sanetosu. Cultivatori

albineloru se lauda fórte. Numai în putiene locuri omidele au stricatu pómele.

În Sassonia, racolta e multiamitória desigranele avura d'a suferi grindine. Bucatele de tóma si pómele dau promisiuni mai frumóse.

În Anovera, racolta e imbucuratori. Secar'a se póte numi buna atatu în privinti'a cantitatiei catu si a calitatiei. Gráulu si ordiulu fórte bunu, era ovesulu a suferitu putienu de secet'a din iunie. Cartofele si cele lalte grane sunt promitátorie.

În Prusia, sperantiele s'au cam insielatu, si a nume în Prusia de resaritu în unele locuri granele fura frumóse dar în altele au suferitu de secet'a în catu s'au arsu cu totulu. În Brandenburg este secar'a buna. În Silesia racolta preste totu a fostu buna.

2) *Francia.* Lipsele sale proprie, Francia le va poté esstimpu acoperi. Sunt fórte putieni cari afirma că preste lipsele proprie Franciei va remané inca si de esportatu. Racolta a fostu mai maniósă la apusu si la medianópte de catu în partea de mediadi. Preste totu gráulu este bunu. În secara si ordiu e calitatea buna. Ovesulu lasa inca multu de doritu. Cantitatea paieloru e fórte mica. Cartofele si cele lalte legume suferescu de secet'a. Hemeiulu e frumosu. Canep'a fórte frumósa. Tabaculu e slabu spre medianópte si Dordogne. Pómele în partile de medianópte si resaritu au suferitu fórte tare de omidi.

3) *Anglia.* De la 1822 racolta n'a fostu atatu de timpuriu ca estimpu, dar rezultatulu nu e prè manosu. Gráulu, ordiulu si ovesulu produsera spicuri mici si paie slabe si scurte. Madiere si alte plante de soiulu acest'a remunerala ustanelele mai bine. Secet'a si insectele pre une locuri au nemicitu cu totulu morcovii si alte legume. Preste totu pamenturile grase produsera unu secerisiu mai bunisioru de catu de medilocu, era pamenturile nasipóse avura o productiune slaba. Hemeiulu fórte bunu, în 21 iuliu s'a adusu în Londra hemeiu nou, unu faptu ce nu s'a întemplatu de dieceni de ani.

4. *Suedia* si *Norvegia.* Prospectele de secerisiu pretotindenele fórte slabe. Lipsa generala de plóia.

5. *Rusia.* În provinciile mării baltice si în Litvani'a secerisulu fu fórte slabu; si fiindu neintreruptu secet'a mare, se perde speranti'a si pentru bucatele den lanile ce vinu. Din alte guvernamente rapórtele sunt mai favorabile si în urm'a acestor'a pretiulu bucatelorú inca a scadiutu unu picu. Preste totu racolta de gráu bunisiora, porumbu si secara de medilocu, era ordiu si ovesu fórte putienu.

6. *Italia.* Gráu, vinu, oleu, orisa, metasa, preste totu tóte promitu productiune buna. Numai în campi'a de la Rom'a locustele au facutu daune mari.

7. *Spania.* În Castilia si desclintit în jurulu Madridului, racolta de estimpu n'are neci celu mai micu prospectu. Acesta cercustantia este cu atatu mai trista pentru acestu tienutu, cu catu si pana acum a domnit o scumpete mare de bucate. În cele lalte parti ale tierii, rezultatulu racoltei este asidere putienu. Tier'a intréga inca de lungu timpu duce mare lipsa de apa, acest'a este urmarea procedurii neconscientiósă a guvernului carele de la 1855 pana astadi a facutu a se taiá 22,634 de paduri, cari la olalta facu unu terenu de 5,533.983 de hectare. De unde tíer'a avea 8000 mile \square , i-a remasu numai 307,154 hectare de padure. Barbatii de specialitate consentiescu pretotindenele că imputienarea padurilor imputiena ploile pana a causá secet'a, si astfelu judeca despre nefericirea de estimpu a Spaniei.

Tergulu de Viena.

Pretiurile negocielorú sunt:
centenariulu (marge, mage)

<i>Bumbaculu</i> Egiptianu	— fl. — fl.
" Nordamer. middl.	— 65.
" Grecescu	— " — "
" Levantinu I.	— " — "
" Persianu	— " — "
" Ostind. Dhol. fair	— 50. —
" " midd. fair	— " —
<i>Canep'a</i> de Apatin	19. — 21.50
" " Itali'a, curatita fina	65 77 fl.
" " medilocfa	48 60 "
" " Poloni'a naturala	17.50 19.50
" " " curatita	23. — 32. —
<i>Inulu</i> natural de Polonia	17.50 19.50

" " Moravia natural	27. — 37. —
<i>Mierea</i> naturala de Ungari'a	20.50 22. — "
" " Banatu alba	23 24 "
" " Ungari'a galbena	20. — 22. — "
<i>Sementi'a de trifoiu</i> din Siria de cent.	
cea rosia curatita	27. — 29. —
" " lucerna italiana	— " — "
" " francésca	— " — "
" " unгурéseca	— " — "
curatita	— " — "

<i>Talp'a lucrata</i> (Pfundeleder	
prim.)	93 " 97 "
" " (" Corametti)	82 " 88 "
<i>Pelea de bou</i> , uda cu córne,	
cea din Poloni'a de \mathcal{E}	24 — 25
din Ungari'a de \mathcal{E}	26 — 27 "
" " "uscata cent.	59 — 61 fl.
" vaca " "	61 " 64 "
" vitielu " "	" " "
fora capetine	130 " 136 "
cu capetine	116 " 119 "
" din Poloni'a cu cap.	84 " 90 "

<i>Cleiu</i> pentru templari celu negru	14. — 15. —
" " celu brunetu	— " —
" " celu galben.	21. — 22.50
<i>Oleulu</i> de inu	25.50 26. —
" " rapitia (rafinatu)	25. — 26. —
" " terpentinu galitanu	15. — 16. —
" " rusescu	15. — " 16. —
" " austriacu	18. — 19. —

<i>Colofoniu</i>	6.50 " 7. —
<i>Smól'a</i> négra	6.50 " 7. —
<i>Unsóra</i> de cenusia din Iliri'a	19. — 19.75
" " " Ungaria (alba)	17.50 18.50
" " " (albastra)	16.25 16.75

<i>Rapiti'a</i> din Banatu. metiulu	
" austriacu	5.50 —
<i>Perulu</i> de capra din Romani'a	— fl. —
<i>Lan'a</i> de óie, cea de ierna	90 " 115 "
" " " véra	85 " 95 "
" " mielu (fina)	145 " 150 "
" " óie din Transilvani'a	90 " — "
" " " Brail'a, Jalomitia	70 " — "
" " " Romani'a mare	64 " 65 "
" " " mica	58 " — "
tabaci (Gürber) din	
Romani'a	52 " —
óie din Banatu, cea	
comuna, grósa	50 " —
óie din Banatu tigai'a	55 " —
véra din Besarabi'a	— " —

<i>Unsóra</i> de porcu	34.50 35. —
<i>Stanin'a</i> afumata (loco)	37.50 — 38. —
<i>Cér'a</i> din Banatu si din Ungari'a, cea galbena	118 " — 120 —
cea nalbita	145 " — 150 —

<i>Prunele</i> uscate, din (cent.)	10. — 11.50
<i>Zaharulu</i> Raffinade	37. — 38. —
" Melis	35. — 36.50
" Lompon	34. — 35. —

<i>Seulu</i> de óie din Romania	—
<i>Coltiani</i> (Knoppern) I. din 1867	14.50 15. —
" " II. " 1867	13. — 13.50

<i>Dirdie</i> (Trentie Unguresci, albe)	10. — 10.50
" — jumetate albe	8.75 9.25
" — " obele	8. — 8.50
" — " ordinarie	6.50 7. —

Temisióra 7 augustu 1868.

(*Reportulu de septemana a Loidului din Temisióra.*) Comerciulu cu gráu nefindu neci în acesta septemana influintiutu din afara, nu se potú urcă la unu gradu demau de însemnatu. Notámu:

Gráulu vechiu 85/89 $\frac{1}{3}$ \mathcal{E} cate cu 3 fl. 80 cr.; 86/89 $\frac{1}{3}$ \mathcal{E} cate cu 4 fl.; Gráulu nou 83/89 $\frac{1}{3}$ \mathcal{E} cate cu 3 fl. pana la 3 fl. 10 cr.; 84/89 $\frac{1}{3}$ \mathcal{E} cate cu fl. 3.20 pana la fl. 3.30; 82/89 $\frac{1}{3}$ \mathcal{E} cate cu fl. 2.40 pana la fl. 2.60; 82/89 $\frac{1}{3}$ \mathcal{E} cate cu fl. 2.25 pana 2 fl. 60 cr. Secar'a de 78/87 \mathcal{E} cate cu 2. fl. 50 pana la fl. 2.60; Porumbu (cucurudiulu) de 82/83 \mathcal{E} cate cu 1.80 pana la fl. 1.90; Ordiulu de 68/70 \mathcal{E} cate cu 1.80 pana la 1 fl. 85 cr. Ovesulu de 46/47 \mathcal{E} cate cu 1 fl. 30 pana la 1.35; Alcoholulu cu 45 cr. fora vasu. —

Aradu, 8 augustu.

Imbiarea este mai mare de catu cercarea, totusi pretiurile nu s'au schimbatu tare. Speramu se vina negociatori straini cari se cum-

pere pentru esportatu, dar inca n'au sositu.

Pretiurile bucatelorú sunt acestea:
(Gráulu 2 fl. 75 cr. pana la 3 fl. 50 cr. de meti'a austriaca.

Secar'a 2 fl. 40 cr. de meti'a.
Ordiulu 1 fl. 80 cr. pana la 1 fl. 85 cr.
Porumbu 1 fl. 70 pana la 1 fl. 75 cr. de meti'a.

VARIETATI.

= *Pedanteria în birocratia, acú sub constitutionalismu.* De pe Crisiulu rapede ni se serie între altele: „Cu ocaziunea restauratiunei aseptamam cu bucuria se capetânulu atare jude séu jurasoru romanescu, bucuria ni se implini căci capetaramu în persón'a dlui B. I. Nu multu apoi, vediendu-lu că cetesce totu diurnale unguresci, incepuram a ne instrainá si a ne indof despre capulu dsale. Veni alegerea de jude comunale în T. unu bietu alegatori esli din chill'a votarii, si nu sciú ce a pecatuitu prin acest'a că fu trimisulu la A. se-si capete 25 de bate, éca asié constitutiunalminte. Veni alegerea de notariu comunale în G. se presentara de candidati siepte magiari si unu romanu. Poporulu delocu: se traésca romanasiulu nostru, inse d. B. I. cérea a pune stavile dicendu între altele că romanulu „nu scie scrié dreptu,” desí lucra de 6 ani în cancelaria notariala, deci amená alegerea pentru alta data. — G. G. M.“ De catu unu asemene oficialu romanu, insusi Atil'a dacă ar renvia ar fi mai umanu.

= *Fugi invetiatoriule că de nu, apoi spargu scóla.* Acest'a incepe a fi devisia unoru barbati romani, cari ar trebú se fic conducatori poporulu, lumin'a lumii, sarea pamentulu sel. Asié în comitatulu Torontalului, protopopiatulu B. C. comun'a V. are 600 — 800 de copii obligati d'a frecuentá scóla. Fic-iertatulu consiliariu Ioanovicu, vediendu unu numeru asié frumosu de copii, si o comuna atatu de avuta, staru de se infintiara dóuc clase. Unulu dintre invetiatori inse nu érá consangénu preofiloru, dar avea o portaré fórte buna de nu i se potea face veri o imputare. Ce se face preotii că pre unu asemene invetiatoriu nu-lu potú miscá fora de cauza? gratia intiepleptiunii santfeloru sale, se gasi mediloculu: stérsera o clasa de la scóla si apoi se intielege că invetiatoriulu n'are ce se mai remana unde nu e scóla. Santfele lorú au motivatu stérgerea prè bine că comun'a este seraca, că e punga, că e téca, si-si mai frecara manile, sciti cum e datina la asemene ocaziuni candu se vedu ómenii în perplexitate.

= *Moralitatea publica*, si cu dens'a securitatea persónie si a averii scade pre di ce merge de veri unu anu de dile si mai bine. Prin comitatele Ungariei s'au formatu o multime de bande de telhari. În fine nu remasera inderetru neci comitatele romane, a nume în Aralu isbutira din comitatele vecine unguresci, érá Bihorulu vediú formandu-se din senulu seu o banda. Din Cou ni se scrié că o banda de 8 insi neliniscia jurulu acef'a pana ce acú a succesu autoritatie publice a pute man'a pe dens'a. Comitatulu Bihorului a cerutu incuviintiarea ca se prochiame si densulu statariulu. — Din Sa' Mihaiulu romanu ni se serie că în 14 iuliu certandu-se nisce ómeni în birtulu lui P.A. unulu a scosu cutitul si a junghiatu pre neamiculu seu. Ucigatoriulu inse pana în diu'a de astadi nu este inchisu. Cei lalti ómeni de rea credintia din comuna, vediendu că ucigatoriulu nu e inchisu, trasera o invetiatura rea dintr'acést'a, si cu 8 dile mai tardiu, adeca în 21 iuliu, certandu-se cati-va nópte în birtulu ovreului L. esindu apoi a merge catra casa, doi insi se oprira langa biserică si se luptara paná ce unulu cadu mortu, si în asta stare ucigasiulu larunca întru unu siantiu. În diu'a urmatóre vediendu consangeni uicisulu din 21 iuliu că ucigasiulu nu e prinsu neci catra mediadi, se luara densii se face dreptate, dar din fericire ucigasiulu érá acum pe carutia si incungiuratu de priveghiatori cari oprira pe consangeni, si numai asié se potú incunjurá unu nou macelu.

= *Starea scóleloru* este prè catu se póte de misera. Cei ce credeau că în fati'a congresului tóte vor luá unu cursu mai regulatu, inca pana a nu pune congresulu man'a pe rana, — accia s'au insielatu. Tacendu despre locurile pre unde avemu putiena intieligintia érá starea materiala a poporatiunei e slaba, si pre unde prin urmare scóllele esistu numai de

nume, vom pomeni aci unu esemplu numai dintr'unu timentu ce are intieligintia nationala mai multa, era starea materiala a poporatiunei este cea mai buna, intielegemu Carasiulu. In Carasiu este comun'a S. are 150 de baieti si baiete numai 20-30 de insi, si acestia cu intrerumpere. Sunt doi preoti in comuna, si dintre acestia de 4 ani de dile neci unulu n'a timentu veri odata catechisare. Invetiatorii, se intielege, nu sunt mai bine tratati si n'au o stima mai mare de catu scólele. Ma ce e si mai tristu, sunt preotii cari premergu poporului intru a desonorá pe invetiatori. In fati'a acestoru fapte ticalóse, dorerea nu gasesce spresiuni!

Prin decretu cu dat'a 2 iuliu se promulgá legea prin care se acórdá eforiei scóleloru romane din Brasiovu subventiune anuale de lei noui: doue-dieci si trei de mii cinci sute, acésta cifra se va trece pe viitoru in bugetulu ministeriului cultorulu si instructiunii publice. (Monitorulu).

Una examinare a conflictuluu nationalitatiloru din Austria. Organulu polonu din Paris „Correspondance du Nord-Est“ essamina caus'a pentru care nemtii (intielegemu guvernulu nemticescu) nu se potu impacá cu cheii, si conchide cá „ministeriulu cislaitanu numera in senulu seu mai multi nemti de origine din Boemia si cari prin urmare sunt sub influintiele pasiuniloru ce sfasía acea tíera; elu (ministeriulu) nu primesce ideia d'a face concessiuni cheiloru, ci vorbesce numai de mesura represive.“ Din parte-ne adaugemu cá acésta conchisiune de dieci de ori mai multu se póte aplicá la ministeriulu ungurescu, in care nationalitatile neunguresci n'au neci unu representante ci numai totu neamici.

Publicámu, din litera in litera, urmatoriele, in sperantia d'a poté satisfacé depuinu dorintiei dlui subscrisu.

Pre stimat domnule redactor!
Fienduca „Albina“ in nrulu 79 1868 atenge persona subscrisului, asia dara me afiu indemnatu in interesulu adevurulu la declaratiunea urmatoria, pentru a carei primire in diurnalulu domniei tale „Albina“ te rogu.

„Albina“ diice, cumca in siedintia dietala din Pesta de dato 5 aug. 1868 la votarea nominala pentru testulu originalu (despre legea ostasiimei) romanii si serbii conformu de-

claratiunei loru se retienura dela votare, numai pe Ballomiry János avuramu onore (adeca „Albina“ sau correspondintele ei) a ilu audii strigandu „igen.“

Cumca „Albina“ dintra mai multi votanti cu „igen“ a audit numai pe Balomiry Janos; e o intrebare de adevuru:

Creda i, cine vre, omulu cam crede bucurosu acea, ce doresce. Si daca „Albina“ dintra mai multi votanti romani si serbi cu „igen“ numai pe Balomiry Janos a audit, sau vre a ilu fi audit; apoi asta e treaba ei.

Inse ca se vada publiculu cetitoriu, cumca „Albina“ in privintia asta nu a audit bine si de adjunsu, sau cumca vre a nu fi audit bine; vreu eo a descrie adevuru lucrulu mai completu.

In dieta din Pesta suntu peste 40 de deputati romani si serbi. Dintra acesti deputati in siedintia pomenita nu toti, fora de subscrisul, ci numai 4 insi, si anume unu serbu Miletiči, si 3 romani Borlea, Hodosiu si Wargase au retienut de la votare, adeca se au declarat in siedintia, cá nu voteadia; si apoi cu „igen“ nu a votat numai Balomiry Janos, ci vro 8 insi pe cari cu numele ii potu spune. Ceilalti partim au absentat din siedintia, si din Pesta, partim au votat cu „nu“

Unde si candu se au declarat deputatii romani si serbi, cumca iei in cauza asta se voru retienee dela votare?

Si daca esista vro astufeliu de declaratiune; apoi cum a fost, de dintra toti, in siedintia din 4 aug. numai unulu Papp. Sigism. si in siedintia din 5 aug. numai cei 4 insi mai susu nomiti sau retienutu dela votare? Ce tactica parlamentara, ce consequintia jace in procedura asta?

Dara lasu consequintia asta, ca decatu consequintia basata pe reu, mai bine inconsequintia spre bine.

Daca deputatii romani si serbi au aflat si cunoscut, cumca legea proiectata despre ostasiime e rea si asupritoria in privintia romaniloru si serbiloru; apoi ce intielepitiune si precepere jace in hotarirea si in declaratiunea loru, a nu lua parte la pertractare despre ea, si a se retienee dela vetisare? Ce insemneadia asta altuceva, decatu a conosece unu reu, si a nu lucra incontra lui, sau spre delaturarea lui? Ce intielepitiune pote jacee acolo, candu vedindu tu unu reu mare, si nepotendu ilu

delatura sau impedece totu — se nu cerci a delaturá bater o parte din elu? Adeca daca nu poti impedece legea intreaga, se nu vrei a impedece o parte a ei la desbaterea speciala. Alta e, candu nu poti, si atunci taci. Inainte de desbaterea generala nu se a potut sci cumca proiectele de legi se voru primii, pone candu nu se a declarat partea opositiunala centrala ca o primesce in genere.

Pesta in 8 augustu 1868.

Ioan Balomiry
deputatu dietalu a scaunului Orasthiei.

Nrlu ven. va aparé o còla intréga vineri sér'a càci fiindu sambeta serbatóre, r. c. nu va poté est pentru domin.

Pre acei dd. prenumeranti cari nu primesci veri unu numeru, ii rogámu se binevoiesca a reclamá delocu prin epistole nesigilate si nefrancate, insemnandu pe adresa: reclamatiune diurnalistica.

Une dame, pourvue des recommandations des familles les plus distinguées de la Bucovine, et qui s'occupe depuis sa jeunesse de l'éducation des demoiselles, désire être placée en qualité d'institutrice.

Elle enseigne le français, l'allemand, le polonais, l'art de toucher du piano et le chant. Renseignément plus précis dans la librairie de Mr. Pardini à Czernowitz.

Una dama, providiuta cu recomandatiuni de la familiile cele mai distinsé din Bucovina si care se ocupa din juneti'a sa cu educatiunea domnióíreloru, doresce a fi engagiata in calitate de institutrice.

Ea scie limb'a francésca, germana, polona, pianulu si cantarea.

Pentru desluciri mai precise este de a se adresá la libraria dlui Pardini in Cernauti.

1-3

Cursurile din 10 augustu. 1868 n. sér'a

(dupa arétare oficiale.)

	bani	marf.
Imprumutele de stat:		
Cele cu 5% in val. austr.	65-50	56-85
„ „ contributivul	59-10	59-20
„ „ nòue in argint	69-—	70-—
Cele in argint d. 1865 (in 500 franci) ..	71-—	72-—
Cele nationali cu 5% (jan.) ..	62-55	62-75
„ metalice cu 5% „ mai-nov.	58-35	58-50
„ „ „ 4 1/2% „ ..	58-50	58-70
„ „ „ 4% „ ..	52-25	52-50
„ „ „ 3% „ ..	46-—	46-50
„ „ „ 3% „ ..	34-50	35-—
Efekte de loteria:		
Sortile de stat din 1864 ..	95-30	95-50
„ „ „ 1860 1/2 in cele intrege ..	84-30	84-50
„ „ „ 1/2 separata ..	93-50	94-—
„ „ „ 4% din 1864 ..	78-—	78-50
„ „ „ din 1839, 1/2 ..	170-—	170-50
„ „ bancel de credit ..	136-50	137-—
„ „ societ. vapor. dunarene cu 4% ..	94-—	94-50
„ „ Imprum. princíp. Esterházy à 40 fl. ..	168-—	173-—
„ „ „ Salm ..	37-—	38-—
„ „ „ cont. Palfy ..	34-—	35-—
„ „ „ princ. Clary ..	32-50	33-50
„ „ „ cont. St. Genois ..	31-—	32-—
„ „ „ princ. Windschgrätz à 20 ..	20-—	21-—
„ „ „ cont. Waldstein ..	21-—	22-—
„ „ „ Keglevich ..	14-50	15-50
Obligatiuni dessarcinatóre de pamentu:		
Cele din Ungaria ..	76-75	77-25
„ „ Banatul tem.	75-50	74-—
„ „ Bucovina ..	68-50	67-—
„ „ Transilvania ..	71-—	71-50
Actiuni:		
A banosel nationali ..	735-—	737-—
„ „ de credit ..	212-40	121-60
„ „ scont ..	635-—	637-—
„ „ „ anglo-austriace ..	164-25	164-50
A societatei vapor. dunar. ..	530-—	532-—
„ „ „ Lloydulu ..	242-—	244-—
A drumulu ferat de nord.	185-50	185-70
„ „ „ stat ..	247-10	247-30
„ „ „ apus (Elisabeth) ..	163-—	163-50
„ „ „ sud ..	181-20	181-40
„ „ „ langa Tisza ..	152-—	154-—
„ „ „ Lemberg-Czernowitz ..	184-—	184-50
Bani:		
Galbenii Imperatesoi ..	5-38	5-39
Napoleon'd'ori ..	9-07	9-08
Friedrich'd'ori ..	9-47	9-52
Suverenii engl.	11-35	11-40
Imperialii rusesci ..	—	—
Argintulu ..	111-35	111-65

Orarie eminente si bune.

DEPOSITULU DE ORARIE

avutu, renumitu de multi ani,

alul
M. HERZ,
orologiaru orasianescu

Viena, Stephansplatz nr. 6

in dosulu cartei lui Zwettl ofere alu seu depositu mare de totu felulu de orarie, bine regulate cu garantia pe unu anu, cu pretulu curentu. Pentru fie-care orariu regulatu se da garantia in scrisu.

Orarie portative de Genf

calitateea cea mai eminenta esaminata de c. r. imprimaria de bani.

Orarie pentru barbati,

de argintu:	fl.
unu Cylinder cu 4 rub.	10-12
„ cu rub. d'auru d-sar.	13-14
Cylinder cu 8 rubini	15-17
„ cu doue fedele	15-17
„ cu sticle cristale	15-17
Anker cu 15 rub.	16-19
„ mai fine cu fed. de arg.	20-23
„ cu doue fedele	18-22
„ mai fine	24-28
„ engl. cu sticla cristalina	19-25
Orariu Anker de armia, f. dup.	24-26
Anker Remontoir, fine se radica la urechia	28-30
„ cu 2 fed.	35-40
Remontoirs sticle cristal.	30-36
Anker Remontoirs de armia	38-45

de aur:

Cylinder, auru nr. 3, 8 rub.	30-36
„ cu fedelu de aur	37-40
Anker cu 15 rub.	40-44
„ mai fine, fed. d'aur	46-60
„ cu 2 fedele	55-58
„ cu fedelu auritu 65, 70, 80, 90, 100	120
„ sticla crist. fed. d'aur.	60-75
Remontoirs fed. d'aur	100-130
„ cu 2 fedele	130-180

Orarie pentru dame,

de argintu:	fl.
Cylinder, auritu, ser. d.	13-18
de aur:	fl.
cu 4 si 8 rub.	27-30
emailate	31-36
cu fedelu de aur	36-40
email. cu diamante	42-48

ou sticle cristaline 42-45
ou 2 fedele, 8 rubini 45-48
email. cu diamante 58-65
Anker 45-48
„ cu sticle crist. 56-60
„ on 2 fedele 54-56
„ email. cu diam. 70-80
Remontoir, 70, 80, 100
„ cu 2 fed. 100, 110, 130

Afara d'acestea se afla ori ce felu de sou de orarie. — Orarie de argintu se aurescu pentru fl. 1-1.50

Monogram si insemne se facu forte estinu. — Se afla orarie de aur si d'argintu cu insemne unguresci.

Alarmatoriu ou orariu, 7 fl.
Alarmatoriu cu orariu, cari a prindu si luminarecandu alarmeza, 9 fl.
Alarmatoriu pentru siguritate, pregatitu ca se pusee candu alarmeza, 14 fl.

Depositulu celu mai mare de

Orarie cu pendulu (Pendulhren) fabricate proprie

ou garantia pe doi ani.

a se trage in fie-care di 9, 10, 11 fl. a se trage se repeteze la patrariu si la óra 48, 50, 53 fl.
„ totu la a 8. di, 16, 17, 18, 19, 20, 22 fl. Regulatori la luna 28, 30, 32 fl.
„ se bata la óra si la 1/2 30, 33, 35 fl. In pachetarea pentru unu orariu d'acestea 1 fl. 50 cr.
Reparaturile se facu catu mai bine; insarcinari din strainatate se eفتهءءءa cu cea mai mare pun tualitate trimitendu-se competintia antecipative, ori postcipandu-se de la posta; ce nu convine se primesce in schimb. Orarie, auru si argintu se primescu in schimb cu preturile cele mai inalte.
Trimitendu-mi-se pretulu ori ce se primesce la urma de la posta, trimitu si in strainatate orarie, pentru a legu, si pentru cele ce nu se tienu trimitu banii indata pe posta.

31 3-24

Comunicatiunea posteloru.

De la **Oradea-Mare** la **Clusiu**, pléca in tóte dilele la 6. óre 30 minute dupa médiadi, sosese in Clu. la 1. óra 30 minute dupa médiadi. Cale de 19 1/2 mile, tiene 18 óre 40 minute. Costá 8 fl. 97 cr.
„ **Clusiu** la **Oradea** pléca in tóte dilele la 12 óre diu'a, sosese in Oradea la 6 óre 40 minute deman'ti.
„ **Arad** la **Sibii** (prin Dev'a) pléca in tóte dilele, la 7 óre sér'a, sosese in Sibii la 2 óre 15 minute nóptea. Cale de 35 1/2 mile, tiene 31 óre 15 minute. Costá 16 fl. 45 cr.
„ **Sibii** la **Arad** (prin Dev'a) pléca in tóte dilele la 7 óre sér'a, sosese in Arad la 1 óra 45 minute nóptea.
„ **Temisó'r'a** la **Sibii** pléca in tóte dilele la 6 óre deman. sosese in Sibii la 1 óra 30 min. dupa médiadi. Cale de 36 1/2 mile, tiene 31 óre 30 min. Costá 16 fl. 79 cr.
„ **Sibii** la **Temisó'r'a** pléca in tóte dilele la 12 óre diu'a, sosese in Temisó'r'a la 7 óre 40 minute sér'a.
„ **Temisó'r'a** la **Orsiov'a** pléca luni-a, marti-a, joi-a, si sambet'a la 6 óre deman'ti'a, sosese in Orsiov'a la 6 óre deman. Cale de 26 3/4 mile, tiene 24 óre. Costá 12 fl. 31 cr.
„ **Orsiov'a** la **Temisó'r'a** pléca dominec'a, marti-a, mercuri-a si vineric-a la 6 óre sér'a, sosese in Temisó'r'a la 6 óre sér'a in diu'a urmátore.

De la **Temisó'r'a** la **Arad** pléca in tóte dilele la 6 óre dem. sosese in A. la 11 óre 45 minute diu'a. Cale de 7 mile, tiene 5 óre 45 min. Costá 3 fl. 8 cr.
„ **Arad** la **Temisó'r'a** pléca in tóte dilele la 2 óre dupa médiadi, sosese la 7 óre 45 minute sér'a.
„ **Sibii** la **Clusiu** pléca in tóte dilele, la 3 óre d. m. sosese la 9 óre 20 min. deman. Cale de 21 1/2 mile, tiene 18 óre 20 min.
„ **Clusiu** la **Sibii** pléca in tóte dilele la 5 óre dupa méd. sosese la 11 óre 50 min. diu'a.
„ **Sibii** la **Brasiovu** pléca in tóte dilele la 5 óre dupa méd. sosese la 7 óre 25 min. deman. Cale de 18 1/2 mile, tiene 14 óre 25 min. Costá 18 fl. 51 cr.
„ **Brasiovu** la **Sibii** pléca in tóte dilele la 7 óre sér'a, sosese la 9 deman.
„ **Sibii** la **Muresiu-Osiorheiu** pléca luni-a, marti-a, vineri-a, si sambet'a la 7 óresér'a, sosese la 1 óra 5 min. d. m. Cale de 19 1/4 mile, tiene 18 óre 5 min. Costá 10 fl. 73 cr.
„ **Muresiu-Osiorheiu** la **Sibii** pléca luni-a, marti-a, mercuri-a si sambet'a la 8 óre demin. sosese la 2 óre 35 min. nóptea.